

REDACTIUNEA,
Administrația și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Honorariile se plătesc în avans.
Manuscrisurile nu se restituie.
Inserate
se primesc la Adm. Redacției
Brașov și la următoarele
SIFURURI de ANUNȚURI:
în Viena la M. Dukas Nachf.,
Nr. Augenthaler & Emmerich Les-
ner, Heinrich Schickel, A. O-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
în Budapesta la A. V. Golber-
ger, Rikstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII) Erzsébet-körút.
Prețul inserțiilor: o serie
garmonid pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
ială. — BREVETAREA pe pagina
8-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru ANȘTI-UNGARI
Pe un an 24 cor., pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 30 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
cinele poștale din țară și din
străinătate și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru BRAȘOV:
Administrația, Piața mare
lângă Inulul Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un exam-
plar 10 bani. — Atât abonam-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 198.

Brașov, Marți-Miercuri 16 (29) Septembrie

1909.

Episcopii să nu facă politică!

Episcopul Aradului, Ignatie Pap, a declarat într'un ton energic și la Apponyi, că dânsul „ține morțiș la păreriile lui, nu se lasă abătut de nimeni... și „nu-i pasă de atacuri, ori de unde ar veni ele“.

Frumos. Și am fi mândri de tonul acesta, dacă ni-s'ar fi dat să-l auzim într'un cabinet ministerial, în casa seniorilor sau cel puțin în fața unui inspector dela guvern ocazional sau permanent, însă, mare minune, ni-s'a dat să-l auzim numai în fața unui redactorș dela un ziar diu provincie, după o participare aspru „comentată“ la desvălirea unei statui kossuthiane, și după primirea grațioasă a programului moderat, trimis în mod discret, și în „absolut secret“, cum zice Babeș, numai tovarșilor de principii și de blid. Și nu mai putem fi mândri nicidecât, căci ne cuprinde grija cea mare în locul mândriei. Tonul acela energic ne face impresia nu de ton de lărbăție față de „cei de sus“ ci jignitoarea impresie de ton de îngâmfare față de „cei de jos“!

Iar la asta nu ne-am așteptat nici chiar dela episcopul Aradului, ori cât de felurite zvonuri se răspândiau când cu alegerea și întărirea sa!

Ei bine, episcopii au și ei dreptul — dacă nu li-se poate impune datoria — de a avea păreri și de a se alătura la păreri. Au dreptul — ce să faci dacă „duhul blândității“ și „iubirea de popor“ nu mai aduce prescuri — chiar de-a ținea morțiș, cu cerbicie, cu încăpăținare, la păreriile lor, chiar și când e vorba de interese obștești, și ar fi să se lupte, ca și cel pus în fruntea lor, pentru binele și apărarea celor ce l-au pus acolo în frunte. Fabulă veche doar: broasțele voiau odată cu capul un Dumnezeu și li-s'a dat — barza! Dar cum rămânem cu celebra deviză de batere în retragere: noi episcopii nu facem politică??

De la declinul partidului vechiu liberal incoace, de câte-ori deputații români sau alți fruntași români, se adresau către episcopi, în particular sau în general, cu un plan pentru o mare chestie românească, totdeauna se isbeau de răspunsul, anticipat: noi nu putem face politică. De câte-ori unii dintre episcopi ar fi avut nemi-loasa datorință de-a combate cu asprime vre-o tendință de-a corpurilor legiuitoare, care nizuia la scurtarea drepturilor lor cetățenești asupra cărorora biserica are să vegheze tot așa de ager ca și asupra ori cărui drept și dreptate în genere — așteptările „supușilor“ poate chiar ale celor ce se țineau de biserica „națională“ întâiașdată erau mulcomite totdeauna cu câte un: „noi-nu ni-e iertat să facem politică!“ Respingerea domoală a câte unui decret ministerial și chiar a unui inspectorș sau pretorel începea: „noi nu vrem să facem politică!“ Și vor fi fost și de aceia, cari în gândul lor să varieze fraza cu mai multă

doză de adevăr: „noi nu știm să facem politică!“

Ei bine, dar atunci ce a căutat episcopul Aradului la statua lui Kossuth, și de ce primește cu atâta bunăvoință programul „moderat“, și pentru ce atâta căldură în nădejdea că acest partid — care contează tocmai la preoțimea supusă lui și congrei! — va cuprinde teren în diecesă sa??

Adevărat, partidul moderat nu face politică!! Face însă căpătuială și mișelie! Acestea oare să fie mai ușor de împăcat cu principiile evanghelice, decât politica? De când?

Căpătuiala e din partea uneltelor române. Mișelia e din partea inițiatorilor de la guvern.

Nu mai e taină doar. Partidul moderat român, așa în germene cum e, și așa cum se va desvolta în curând, căci nicăiri corupția n'ar e teren așa de priincios ca și în țeara asta — este, adevărat, va fi dator să fie, întâiu și întâiu antidinastic, apoi antiaustriac!! Dup'ăia va mai putea veni vorba despre altele, dar abia târziu după aceea, — colo când va fi dat probe complete de „credință și devotament“ — de uncaită. Menirea partidului e însă per eminentiam aceasta: a crea și între naționalității un partid care să fie în contra dualismului, în contra monarhiei, în contra ori cărei legături cu Austria, etc. etc. primind bine înțeles toate aspirațiile tainice — înainte de toate acestea! — ale partidului și ale spiritului kossuthist!! Un partid, cu care guvernele maghiare să poată presiona asupra Regelui, să-i poată riposta ac-stuia și guvernelor austriace, cari le trag la îndoială dreptul de a vorbi în numele țării, a poporului, a majorității: iată n'aveți de-a face numai cu pretenziuni maghiare, iată „în unserem Lager liegt ganz Ungarreich!“ Un pronunțat partid antidinastic, va se zică!

Chestia asta nu e taină. Tot așa nu e taină, că inițiatorul partidului nu e Emil Babeș, și presidential lui nu va fi Iosif Gal, chiar dacă l-ar alege și el ar primi. Partidul este curat creatura guvernului! Emil Babeș e numai omul, care și-a oferit numele de firmă pentru cel ce a dat faliment, și nu mai poate deschide băcănia. Cu mare precauție numai a intrat guvernul în noua interpretare, și n'a făcut-o direct, ci prin agenții lui, cu cari compagniorul de firmă Emil Babeș are bune și solide relații!

Treaba lor ce fac. Libertatea comerțului e decretată doar chiar și în Ungaria. Dar avem tot dreptul să cerem seamă episcopului de la Arad, cum vom cere și celui de la Lugoj, dacă se vor adeveri știrile și bănuelile vechi: ce vor căuta dânsii într'un astfel de partid? Ce poate să caute un episcop român sau ori ce alt episcop, al căru „supremus inspector“ este Monarchul nostru, într'un partid, al căru tătș se îndreaptă vădit în contra Monarchului.

Agerul profesor de la universi-

tatea din București, Nicolae Iorga, scria cu o putere zdrobitoare despre vizita episcopului la statua lui Ludovic Kossuth:

„De fapt, părintele putea să nu-și reserve loc la reprezentăția lui Kossuth. Și iată de ce. Ori cum, Francisc Iosif e regele Ungariei. Kossuth Lajos a fost însă, pentru motive oricât de onorabile, un rebel împotriva lui Francisc Iosif, pe care l-a declarat căzut de pe tron. Nu știu să se fi împăcat vre-odată regele trădat cu revoluționarul trădător. Nici n'am auzit să fi luat parte suveranul la vre-o serbare de-a lui Kossuth.

Așa fiind, cultul lui Kossuth nu face parte din catechismul „patriotismului“ oficial ungar. Îndălțând pe autorul revoluției dela 1848, miniștrii și ceilalți oficiali unguri săvârșesc o necuviință față de regele lor“.

Nu este oare aproape acelaș cazul, a face parte din un partid care își pune „serviciile devotate și credincioase“ la îndemâna partidului kossuthist, ale căru aspirații tainice sunt îndeobște cunoscute?

Și nu înseamnă asta a face politică? O politică cât de proastă și ne-deamnă, dar în cele din urmă tot politică?

Iar dacă e vorba că tot trebuie să faci politică, nu era mai cuminte punctul de vedere al unui alt distins bărbat al bisericei, că anume „șefii bisericei nu se pot împotrivi tendințelor politice ale poporului lor“?

Nu vrem să ațităm patimile. Însă, în o situație atât de absurdă ca și aceasta, fără de voe și neconștient ne vin în gând faimele tot mai stăruitoare despre anumite „reverzale“ ce ar avea să subscrie episcopii noștri înainte de a fi „recomandați spre aprobare“ din partea guvernului — și o adâncă amărăciune ni-se așează în suflet. Votul de credință făcut Regelui să fie mai slab decât un reverzal luat de nu știu ce ministru?

Sau memoria slăbește câte odată, și uită unii episcopi ai noștri, că ei au jurat ceva și unui Rege?...

Bine, să nu facă politică episcopii noștri. Dar să nu facă nici un fel de politică. Și mai cu seamă să nu facă politica unui partid, despre care însuși matadorul lui (E. Babeș) zice:

„Nici o ființă omenească nu poate găsi loc în sufletul poporului, dacă în împrejurările politice de astăzi, se află în serviciile guvernului.“

Episcopul Aradului, Ig. Pap, a avut cu un ziarist maghiar din Arad următoarea convorbire:

»E adevărat că am fost atacat pentru că am aștizat la desvălirea statuei lui Kossuth din Arad. Mie nu-mi pasă însă de aceste atacuri, ori de unde ar veni. (?)

Ori cine are dreptul de a critica, dar nu este permis a se pune afacerea asta în legătură cu politica. Am aștizat mai întâi din politeță către orașul meu, orașul în care este reședința mea și în care muncesc de timp îndelungat. Am urmărit totdeauna cu interes interesele a-

cestui oraș și aștizat pe cât se poate pre-tutindeni unde e vorba de un interes însemnat al orașului. M'am dus apoi la desvălire și pentru un motiv de pietate către acel mare bărbat, care toată viața sa a muncit în mod desinteresat și neclintit pentru țara și poporul său, și care pentru credința către principiile sale a mâncat pâinea amară a surghiunului. Asta-i părerea mea și asupra acestui punct nu primesc să fiu înrăurit de nimeni.

— Ieste adevărat, că a-ți cerut în mod prealabil părerea mitropolitului asupra acestui lucru?

— Nu-i adevărat, a răspuns P. S. Sa, m'am dus din inițiativa mea.

Asupra cestiunei partidului „moderat“ P. S. Sa a spus următoarele:

— Nu am obiceiul să fac politică. Afacerile mele bisericești îmi ocupă tot timpul. Câte odată când se cere, de pildă chestia congruei, îmi spun părerea fără încunjur. Nu este însă adevărat, că aș fi printre întemeietorii partidului moderat românesc. Dacă m'au pus și pe mine în listă se va fi făcut, probabil, fiindcă se știe, că toată viața mea am fost credincios direcției moderate. De altcum însă, precum am spus, nu mă prea îndeletnicesc cu politica actuală, dar îmi mențin principiile și de aci înainte.

— Partidul moderat are teren în comitatul Aradului?

— Nu se poate spune cu siguranță. Eu cred că va avea teren. Deși la început nu va avea, poate, mulți aderenți, cu toate astea noul partid contează să se întărească și aici. În cele din urmă, oricine are dreptul de a face încercări

In ajunul deschiderii dietei.

Știrile mai nouă, ce ne sosesc din Budapesta, ne fac impresia că deschiderea de azi a dietei se va face fără deosebite incidente. Se pare că în ultimul moment partidele maghiare s'au înțeles să nu provoace o înăsprire a conflictului cu coroana, așteptându-se rezultatul audiențelor, ce vor urma în decursul acestei săptămâni.

Comisiunea băncii ungare a ținut ieri sub prezidiul contelui Batthyanyi o ședință, în care s'a hotărât să-și prezinte raportul în ședința de azi a dietei, fără însă a provoca o hotărâre a camerei în cestiunea băncii autonome.

Comitetul partidului kossuthist a hotărât ieri să propună în ședința de azi a camerei amânarea dietei până la 5 Octomvrie

După știrile mai nouă guvernul va prezenta dietei în ședința de azi demisiunea sa.

Până în momentele de față nu s'a făcut nici un pas pentru descurcarea situației interne politice a țării. Audiența de Sâmbătă a lui Wekerle nu prezentă nici un moment mai însemnat. Wekerle însuși a declarat după audiență, că încă n'a prezentat dimisiunea formală a cabinetului și deci Maj. Sa n'a putut încă decide. Demisiunea — a mai zis Wekerle — va ajunge însă în mâinile Maj. Sale până în 28 l. c. adevărat până astăzi, când Monarchul se va decide să accepte sau programul lui (Wekerle) sau a conducătorului majorității (Kossuth).

Atâta e tot ce știm până acuma. Unele ziare sunt însă informate că Maj. Sa ar fi făcut ministrului a lalere, contele Zichy, care a fost de asemenea primit în

audiență Sâmbătă, următoarea declarație: »Deocamdată nu vreau să renunț la contactul cu coaliția și prin urmare doresc, ca d-nii miniștrii să »mai rămână în posturile lor«.

Cu declarațiunea aceasta a Maj. Sale se aduc în legătură și cele spuse de Wekerle după audiență, și anume că Maj. Sa va asculta din non pe câțiva politicieni ungari, între zari în primul rând pe Francisc Kossuth, a cărui audiență e fixată pe mâne sau poimâne.

După alte știri Maj. Sa ar fi refuzat acceptarea programului de descurcare al ministrului Wekerle. Acesta ar fi propus Maj. Sale să numească un cabinet pur 67-ist cu obligamentul, ca noul guvern să disoalve camera, să facă noue alegeri iar noul parlament să voteze reforma electorală pe baza proiectului ministrului Andrassy. Refuzarea acestei propuneri Maj. Sa ar fi motivat-o cu faptul, că un guvern 67-ist n'ar fi fost în stare să-și asigure în noile alegeri o majoritate coresponsătoare.

„Berliner Tageblatt» aduce știrea curioasă din Viena că împăratul n'a primit demisia cabinetului ungar. Respingerea demisiei se va publica printr'un *rescript imperial* la adresa lui Wekerle. Prin acel *rescript*, destinat a se face cunoscut și publicului, împăratul va atrage atenția coaliției asupra obligațiilor ei relativ la realizarea reformei electorale precizându-se astfel punctul de vedere al Coroanei. În cercurile politice din Budapăsta nu se știe nimic hotărât asupra situației.

Prietinția catolicilor. Un profesor de universitate, Kiss, dela facultatea teologică din Budapăsta, scrie în »Alk.«, între altele: »Cum nu se poate învăța liturgia în altă limbă decât cea românească? Dar diecezele românești unite nu trimit la facultatea de aci o mulțime de băieți și nu li-se propune oare acestora liturgia și celelalte exclusiv latinește și ungurește? În dragă voe se poate executa ordonanța lui Apponyi, numai să se facă cu puțină iubire de patrie maghiară (?) și bunăvoință explicarea § 17 din art. 44, 1868. Iar Apponyi nu merită critică pentru ordonanța lui cuminte, ci laudă și sprijin chiar și din partea naționalităților«.

Măcelul dela Panade. Se implinse doi ani de zile, de când s'a întâmplat în comuna Pănade de lângă Blaj măcelul sângeros, în care 39 Români au fost greu răniți de honvezi. Știm că la timpul său dep. Maniu a făcut o strașnică interpelație în dieta țării, iar zările românești au condamnat în termeni vehemenți purtarea brutală a agresorilor nemiloși. Din cauza aceasta procuratura din Oradea-mare a pornit cercetare în contra ziarului »Tribuna«, care în două articole a sbiciuit purtarea honvezimii. Sâmbătă s'a început în fața curții cu jurați din Oradea pertractarea acestui proces. Pe banca acușătorilor se află

proprietarul foii d-l Gheorghe Nichin, deoarece autorul și redactorul responsabil de pe vremuri, d-nii Aurel Popa și Ioan Iova sunt absenți din țară. Rezultatul procesului, care a continuat și ieri, încă nu-l cunoaștem.

»Vocea de presă« a lui Burdea despre E. Babeș. »D-nul Dr. E. Babeș, de asemenea a luat rolul ce-l avea odată regretatul său părinte: de a fi factor decisiv la alegerile de episcop. Numai cât așchia a sărit cam departe de pom, pentru că d-l Dr. Emil Babeș, de câte-ori are lipsă de ceva, se aruncă în brațele d-lui Burdea și prin acesta caută să esopereze câte ceva, cum s'a întâmplat și în cauza agrarierii d-lui Păcățianu. Să nu creadă d-nul Horváth, că a spus un adevăr, când afirmă, că d-l Babeș se lapădă de d-l Burdea. Nu, el numai din tactică și numai pe la spate îl atacă pe d-l Burdea și totdeauna își cere scuzele, că a fost rău înțeles, că cuvintele sale nu se referă la persoana d-lui Burdea. D-l Babeș își are interesele sale diferite și din cauza aceasta se face în cele politice tuturor de toate, pentru-că altcum nu și-ar putea ajunge scopul de a se vedea pe sine jude la judecătoria administrativă, pe d-l Dr. Babeș cu mitra pe cap, iar pe d-l Alexi pe catedra de limba română dela universitatea din Budapăsta. Pentru aceste trei lucruri mari luptă d-l Badescu și când își va ajunge scopul nu mai face politică«.

Așa glăsuiește »Severinul«. Cum vedeți vocea de presă a celui mai tipic »moderat« e tot așa ca și vocea lui de stradă.

După vizita cancelarului. În presa rusească s'a deslănțuit o furtună de injurii la adresa Germaniei și Austriei, din cauza vizitei cancelarului Bethmann la Viena. »Rus« scrie că Bethmann numai de aceea s'a dus la Viena spre a înlătura orice îndoială relativ la necesitatea înarmărilor cerute de Germania. Se pare că demersul cancelarului a fost încoronat de succes.

Cu ce mijloace lucră „moderații“.

Primim scrisoarea de maila vale și-i dăm loc cu plăcere.

Onorată Redacțiune!

Referitor la știrea lansată în prețitul d-voastră ziar n-rul 194—1909, cumcă în partidul moderat, ce s'ar fi constituit, ci-că eu aș ocupa postul de vice-președinte, sum constrâns să vă comunic, că o asemenea știre nu e altceva, decât o informațiune neadevărată.

Ca un tânăr, om la începutul carierei, deocamdată în horă n'am intrat: cu politica militantă în genere nu mă ocup. Ca atare cu partidul moderat, care s'ar fi constituit, nu am nici în clin nici în mănecă. Iar încât s'ar referi știrea amintita la persoana tatălui meu, pot declara că nu coresponde adevărului.

simpatie mai dezvoltat, sunt mai destoinice de a fi ipnotizate, sunt mai bune medii. — Dacă ar fi posibil, ca sistemul simpatie al femeii să aibă același influență asupra creierului unui bărbat, ar putea da naștere, pe un scurt timp, unui geniu. Aceasta însă nu e cu puțință, pentru-că nervul simpatie nu poate lucra în afară, ca creierul, a cărui destinațiune e de a ne pune în legătură cu lumea din afară.

Prin o mai îndrăzneală aplicare a acestei ipoteze despre procesul ipnotizării, întemeiată pe legea polarității, s'ar putea înțelege și minunatul fenomen, cum ipnotizatorul poate comunica ipnotizatului nu numai voință, ci și cugetările, cunoștințele, și chiar limbile vorbite de el și necunoscute ipnotizatului. Precum adevărat, în aparatul galvanic, curentul electric merge dela cupru la zinc și de aci prin alt fluid acid izolat, iarăși la cupru, așa curentul pozitiv al puterii vitale, adevărat al voinței magnetizatorului, merge la creierul somnambulatorului, respingând puterea dătătoare de conștiință în polul negativ sau sistemul simpatie al acestuia; apoi același curent trece mai departe la polul pozitiv, adevărat la creierul ipnotizatorului, unde află și își apropiază cugetările și cunoștințele acestuia.

— De sigur, Schopenhauer ar fi rămas încântat de invențiunea telegrafiei fără fir a lui Marconi ca de un puternic argument al ipotezei sale. Pentru-că e

Rugându-vă, să-mi publicați opiniile aceste, rămân cu distinsă stimă:

Oradea-mare, la 24 Sept. 1909.

Dr. Nicolae Zigre iun.
advocat.

»Reichspost« susține autenticitatea memoriului publicat, împotriva tuturor demințirilor d-lui Babeș. Acel publicat de »Reichspost« ar fi cel adevărat, pe când programul ce-l dă acum d-nul Babeș în unele ziare maghiare, și-l trimite la o mulțime de frunțiși români, față de cari simte încredere, ar fi fals, îndreptat pe urmă, pentru a ademeni pe oameni. Iată aci câteva fragmente din faimosul memoriu:

»Noi cari deși ne ridicăm ca respectători ai constituției patriei și ca membri ai națiunii maghiare, din punct de vedere al limbii materne suntem totuși cetățeni de limbă română, n'avem nici un fel de legături cu ultraștii și nu împărtășim vederile lor. Nu dorim să servim, împreună cu dânsii, aceluiși scop politic. Noi fiii acestei patrii, oferim serviciile noastre devotate și colaborarea noastră frățească partidului independent și kossuthist, ale cărui principii noi le adoptăm ca program al nostru, pe temeiul căruia și cu ajutorul conducătorilor partidului independent și kossuthist dorim și avem de gând să întemeiem un partid politic român moderat«.

»Totuși formăm un partid deosebit și deocamdată să nu fuzionăm complect cu partidul independent, ci să pornim într'un cadru independent; căci dacă am face-o de pe acum, în mod neacoperit, ultraștii naționaliști, cari și așa vor porni în contra noastră lupta cea mai aprigă, ar primejdui succesul nostru politic«.

»Orice mișcare de organizare a noului partid, ori în legătură cu el, pornește din Szilágyosmlyo și va fi condusă de acolo. Aceasta este absolut necesar pentru că președintele partidului național român își are acolo reședința. Trebuie deci, dacă va fi nevoie, să începem lupta și contra lui. Dar și altfel masa poporului condusă de preoți și învățători prezintă acolo posibilitate sigură de succes«.

»Organizarea se face în absolut secret... Români și gazetele, cari se află în serviciul guvernului ori a partidelor coaliției, nu trebuie să știe absolut nimic despre lucrul acesta, căci aceasta ar zădărnici organizarea partidului, fiind indeobște cunoscut, că nici o ființă omenească nu poate găsi loc în sufletul poporului, dacă în împrejurările politice actuale se află în serviciul guvernului. Dar păstrarea secretului mai e absolut necesară și pentru-că dacă ultraștii ar afla că suntem în legătură cu vre-un partid coaliționist, ar căpăta astfel un mijloc de a împedea organizarea noastră, acuzându-ne de trădători ai rasei noastre«.

»Punându-se pe terenul programului partidului independent kossuthist, el luptă pentru independența Ungariei, pentru teritoriul vamal independent, pentru banca autonomă și pentru crearea armatei independente«.

»Constituirea noului partid, răspândirea programului său precum și func-

ționarea sa politică, cer ca el să capete ajutor moral dela partidul independent, ajutor material dela guvernul coaliției. De ajutor material are nevoie pentru a organiza partidul, a propaga programul, a ține conferințe și întruniri, pentru călătoriile bărbatilor de încredere și susținerea a cel puțin două gazete bisericești și lumești și împărțirea lor gratuită«.

»Noul partid va încheia un acord cu partidul independent, în caz de alegeri parlamentare, pentru fixarea candidaturilor și acolo unde nu va pune candidat, populația română va socoti de a ei datorie să voteze pentru candidatul kossuthist. La dorința comitetului partidului independent, noul partid este gata să sprijine în cercurile în care kossuthiștii nu vor pune candidații, pe candidații altor partide constituționale maghiare.

Cam acestea ar fi esența memoriului. Însă cât de zăpăcit este d-l Babeș cu formarea partidului său moderat maghiar — vorba noastră veche — se vede din ultimele sale declarațiuni, provocate poate de refuzul categoric și batjocuritor, cu care au fost întâmpinate încercările lui de noroc la kossuthiști și la constituționali! (Organul constituționalilor a dat loc unui articol de d-nul Babeș numai pe pagina 5—6...) Iși ia marfa subțioară, și bate la ușa poporalilor, după cum vedem în cel mai din urmă — în bun ceas să fie zis — interviu.

»Vă mărlurisesc — spune d-l Babeș către ziarist — că partidul moderat român în idei se apropie mult de partidul poporal clerical, pentru că acesta apreciază mai mult însemnătatea politică a partidului moderat«.

»Partidul moderat maghiar«, cum observă »L'Independance Roumaine«, s'a născut deci mort. Noi însă avem cu un îndemn mai mult de a fi și noi șovinști, când vedem cât ține la Maghiari »moderația« lor.

Primul congres studentesc național-cultural la Iași.

— Dela raportorul nostru. —

Ultima ședință.

Ședința de după amiază se deschide la ora 4. Se discută asupra organizării studentești. Vorbește d-l Pauliuc, bucovinean, care propune înființarea unei federații generale a tuturor societăților academice, care să aibă un comitet central de conducere permanent, care să fie compus din delegați ai societăților și din regat și din afară de regat. Comitetul ar avea sediul la București și s'ar compune deocamdată numai din delegați ai celor două universități, din Iași și București, până când studenții de peste hotare vor avea și ei delegați înscriși la cele două universități.

Vorbește apoi d-l Nicolau, student ieșan, care în numele unui grup de prețini cere crearea de cluburi sătești de către studenți. Aceste cluburi ar trebui să

și evoluției fenomenelor unul din altul, tocmai înlesnesc minții omenești pătrunderea în tainele naturii și ale vieții.

Cu totul altfel stă lucrul în privința ipotezei lui Schopenhauer despre voința de a trăi ca fond al naturii. Ea revărsă multă lumină și asupra fenomenelor anormale ale vieții sufletești, cari formează obiectul așa zisei »științe oculte«. Și Schopenhauer are dreptate să afirme că »magnetismul animal...«, privit din punctul de vedere filosofic, e cea mai importantă din toate descoperirile, cari s'au făcut vreodată; deși el ne aduce înaintea mai multe enigme decât poate deslega. Și dacă metafizica teoretică sau rațională va ține pas egal cu metafizica practică, cum numește Schopenhauer, împreună cu Bacon de Verulam, magia și telepatia, și fenomenele acestea vor fi studiate de ajuns; »va veni un timp, când filosofia, magnetismul animal și știința naturii, care în toate ramurile ei a făcut progrese fără exemplu în alte timpuri, vor arunca o vie lumină una asupra alteia și vor descoperi adevăruri, a căror cunoaștere nici nu se poate spera.«*)

(Va urma.)

*) Parerga, ed. II p. vol. I p. 385.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Despre visuri, vederea spiritelor și despre fenomenele înrudite cu acestea.

de M. Străjanu.

— Urmare. —

Hipoteza magnetizării. — Oricât de misterioase sunt fenomenele ipnotismului, atâta este clar, că funcțiunile animalice încetează în acest somn ca și în cel normal; prin urmare puterea vitală se retrage din creier în organele vieții vegetale. În sistemul nervos, care e sediul oricărei simțiri, conducătorul și reprezentantul vieții vegetale este nervul simpatie cu ganglionele sale. Deci în acesta se concentrează puterea vitală în somn; și astfel creierul și nervul simpatie se pot scocoti ca doi poli opuși; creierul ca organ al cunoașterii și mișcării, ca polul pozitiv și conștient; sistemul simpatie ca polul negativ și inconștient. În ipnoză, polul pozitiv, adevărat creierul ipnotizatorului, lucrează asupra aceluși pol al pacientului în mod negativ, conform legii generale a polarității; astfel puterea nervoasă e respinsă spre polul negativ, adevărat spre sistemul simpatie al pacientului, și somnul urmează. Pentru aceea bărbații, în cari creierul predomină, sunt mai destoinici de a ipnotiza decât femeile; iar acestea, având sistemul

lumineze pe țărani asupra drepturilor lor cetățenești.

D-l Madgearu, student la Lipsca, cere cuvântul și expune în aprobarea sălei întregi, zădărnici unei societăți generale studențești, care nu va putea cuprinde pe toți studenții.

D-l V. Madgearu, crede că discuțiile de azi au a da măsura maturității studenților noștri, iar dela hotărârile lor asupra organizației nouă, atârnă reușita idealului lor. Își propune în scurtul timp a schița principiile de bază a noii formațiuni unitare, spre a trece la concluziunile practice.

Cum studențimea este o comunitate de cultură de o formă deosebită, o comunitate ai cărei membrii îndeplinesc anume condiții și se bucură de perspectiva de a deveni clasă dirigentă a acestui popor, rezultă o sumă de îndatoriri, cărora este a li se da curs, dacă este vorba de împlinirea făgăduielei crezului celui nou. Întru acest sfârșit, majoritatea studenților, pătrunși de chemarea lor nu sunt ținută a face jocul celor puțin, cari prin purtarea lor ar zădărnici poruncitoarea acțiune unitară, ci din contră sunt datori a le impune norme de conducere în viața lor academică.

Dar aceasta n'o pot îndeplini societățile studențești ori cum ar fi ele de superior organizate, din toate punctele de vedere.

Societatea înseamnă registrul, și admite posibilitatea influenței politicianismului. Aceasta ar însemna a rămânea în același stadiu de înapoiere a caracterelor studențești. Căci chiar de nu va fi așa cu o nouă societate, chiar de se vor desființa cele existente, se vor reînființa altele sub egida politicianismului nostru. Numai admitând principiul: *studențimea română este una și nedespartibilă, membrii ei sunt de drept, toți fii de cetățeni români*, se evită prin formarea de noi societăți fără-mișcarea acestei energii naționale, care tânjește.

Se va zice — desorganizare! Nu. Consecința acestui principiu democratic, întreaga studențime română își institue organele sale reprezentative:

1. Un comitet general.
2. Adunarea generală anuală — congresul.
3. Comitetul auxiliar, compus din foști studenți, membri ai comitetului general și reprezentanți ai actualului.

Adunarea generală este organul de control prin excelență.

Activitatea studențimei noastre, are a se baza pe a) principiul educației individuale și pe b) principiul educației sociale.

a) Din cercul educației individuale, se desprind 3 mărturisiri:

- 1) Nu suntem personalități.
- 2) Nu suntem educați.
- 3) Nu suntem prea sănătoși, lor le corespund în viitoarea organizare următoarele mijloace de îndreptare:

Întru formarea personalității și deci a educației noastre, se vor întemeia în organizarea centrală, secțiunile bazate pe diviziunea universitară. Șefii lor vor îngriji a se ținea anual un număr de conferințe, întru care scop își vor da mâna profesorii universitari, cei de liceu și studenții. În îndeplinirea funcțiunii lor, studenții vor ajunge la simț de răspundere, — sâmburii personalității lor; în timpul pregătirii vre-unei conferințe, își vor deprinde gândirea independentă, iar prin ascultarea a tot felul de conferințe, vor ajunge la o cultură generală sistematică fără de care pot ajunge cel mult buni funcționari.

În privința educației sociale — este a se deosebi între ce au de învățat studenții pe alții și ce au ei de învățat.

Ca fii ai acestui popor, care îi ține de ani în universități, ei nu pot sta nepăsători la suferințele lui.

Ei au a întemeia *cursul popular*, în care nu vor hrăni sufletul muncitorului cu politică, cum doresc ei cu părerea întemeierii cluburilor sățști, ci cu carte românească, căci de vor ști cei mulți carte, vor fi în stare a se gând la ideea de neam.

Pentru educația lor socială studenții vor înființa:

1. un birou al muncii, prin care se vor plasa studenții săraci, fără a se mai apela la politicieni. Tot acest birou ar îngriji de alte reduceri de rețuri în folosul studențimei etc.
2. Un casin studentesc.
3. O secție a excursiilor în abrici și instituții similare, spre a se da cuchiul de starea muncitorului.

În scurt organele studențești ar fi:

1. Comitetul general.
2. Comitetul auxiliar.
3. Adunarea generală.

iar diviziunea în cele 2 centre universitare va fi în secții și comisii. Ele vor crea și cercurile județene, cari vor lucra după unul și același plan.

Nu mai printr'o asemenea organizare, creată prin unirea principiilor educației individuale și a celei sociale se poate ajunge la îndeplinirea idealului nostru. De nu vom fi pătrunși de seriozitatea momentului, în care opinia publică românească ne acordă pentru cea din urmă oară credit, adio speranțe în viitor!

Totuși expunerea d-lui Madgearu n'a putut determina nici biroul nici pe congresiști de a părăsi crearea unei organizații generale a studențimei românești. După pauză se pun în discuții și se aprobă prin aclamare, articol cu articol, statutele noii organizații studențești. Ele cuprind un întreg program de activitate, conform cu nevoile neamului românesc și cu chemarea studențimei, așa cum ele au rezultat din conferințele ce s'au ținut în ședințele publice.

Noua organizație va cuprinde cercuri studențești, județene și două comitete centrale, unul în Iași și unul în București. Comitetele reunite, împreună cu delegații cercurilor organizate de peste hotare vor ține ședințe pe an. Se prevede care va fi activitatea cursurilor județene în sânul poporului, se prevede crearea unui semn distinctiv și a unui organ studențesc etc.

Aceste statute se vor da publicității. Se va publica de asemenea un album al congresului, care să cuprindă lucrările acestuia și altele privitoare la viața studențimei.

Seara a avut loc o mare agapă studențiască la care au participat toți studenții și la care s'a petrecut până târziu. Cu aceasta congresul a luat sfârșit, lăsând în inima participanților și a tuturor celorlora cari i-au urmărit lucrările impresia că studențimea reprezintă azi o forță conștientă.

Zilele următoare congresiștii vor face conform programului excursia Brăila—Galați—Constanța—București.

Ionescu—Șișești.

STIRILE ZILEI.

— 15 Septembrie v.

Reprezentanța orașului Brașov își va ținea adunarea generală ordinară Joi, în 30 Septembrie n la oarele 3 p. m. în sala cea mare dela »Gewerbeverein«. În program sunt luate 27 de puncte.

Procesul de înaltă trădare dela Agram. Sâmbătă a vorbit ultimul apărător, căruia i-a replicat procurorul. Nici acum nu s'a fixat termenul pentru pronunțarea sentinței, căci apărătorii au fost neconțenți întrupeți din partea presidentului a să nu »repete«, ce-au mai zis, și ca să nu se atingă de politică. Cu toate acestea câte unul a vorbit și două zile. De tot au fost opt apărători.

»Casa de păstrare (reuniune) din Săliște«. Precum aflăm, a hotărât în adunarea sa generală extraordinară dela 21 crt. cu unanimitate, urcarea capitalului social dela 26,000 cor. la 150,000 cor.

Necrolog. Alaltăieri dimineață a încetat subit din viață în ctate de 63 ani și al 40-lea al fericitei sale căsătorii fruntașul parohian al bisericii Sf. Nicolae Arsenie D. Orghidan comerciant și membru al comitetului bisericii Sf. Nicolae din Prund. Înormântarea s'a făcut astăzi la oarele 3 p. m., asistând un public număr. Odihnească în pace!

Din Abrud. D-l medic Simeon Stoica din Abrud ne roagă să dăm loc unei scrisori deschise adresate ziarului »Tel. Rom.« care a refuzat să-i publice un răspuns la un articol ofensător al păriatului Gombos în chestiunea unei conferințe publice, despre care s'a făcut amintire și în ziarul nostru. D-l medic Stoica invită »Tel. Rom.« să-i publice răspunsul său în întregime pe motivul, că dacă s'a dat loc articolului părintelui Gombos, atât de ofensător și compromițător pentru dânsul (medicul Stoica), pentru inteligența locală și pentru Asociațiune, e just și echitabil ca și răspunsului d-sale să îi se dea aceeași considerație.

Logodnă. D-șcara *Marii Popea* din Brașov, fca decedatului profesor gimnazial Ioan Popea, și d-l *Robert Marks*, dirigent de bancă din Berlin ne anunță li-dantarea lor. Felicitările noastre.

Director al reuniunii de muzică din Sibiu a fost ales zilele aceste d-l *Liviu Tempea*, cunoscutul pianist și compozitor român.

O statistică neagră. Ungaria are o sută de mii de studenți bolnavi, cel puțin așa spune statistica oficială. Partea cea mai mare a studenților suferă de tuberculoasă, de aceea ministrul de culte a adresat o circulară tuturor autorităților școlare, ca să examineze prin medici starea sanitară a studenților înscriși. Celor mai săraci li-se oferă locuri gratuite în sanatorii.

»Banca Austro-Ungară« a deschis o nouă agentură în Baia-Mare, care corespondează cu filiala băncii din Sătmăreș Neua agentură și-a început activitatea în 20 crt.

Studenți — zidari. Studenții francezi, după cum se știe, își clădesc actualminte un palat pentru Asociațiunea lor. La clădirea acestui local, statul francez s'a înscris cu suma de 200 mii lei. S'a întâmplat însă că din aceasta sumă să nu poată fi ridicată până în prezent de cât 50 de mii de lei, așa că plățile rămânând în urmă, antreprenorul localului a încetat lucru. Amenințați să rămână cu palatul Asociațiunii nesfârșit, studenții s'au pus ei singuri pe lucru. În cămăși și cu bereta Asociațiunii în cap, studenții francezi au dat probă că știu să mănuească și mistria cu aceeași abilitate, cu care mănuesc codurile sau textele vechi.

G. Günther, fostul ministru de justiție, care, — stricând solidaritatea cabinetului — și-a dat definitiv și irevocabil dimisia, după cum se socotește aproape cu siguranță, va fi numit în postul vacant de prezident la faalta Curie.

Invitare. Societatea de lectură a elevilor dela gimnaziul superior fund. din Năsăud dă o serată literară-muzicală, urmată de dans, în Năsăud, în sala de gimnastică a gimnaziului, Duminecă în 3 Oct. st. n. 1909.

Reuniunea de misiuni, pentru arhidieceasa blăjană și-a ținut întâia adunare generală în 22—24 a lunei, la Blaj, în prezența I. P. S. S. Mitropolitului. S'au făcut donații de vre-o 250 cor., pentru un fond, cu ocazia aceasta. În numărul popular vom publica raportul amănunțit, ce ne-a sosit.

»Comuna Burdă«. Cetim în Severinul, că o mică comuna bănățeană, Prilipeț, din cercul Bozovici, a dat petiție la ministru ca să-i permită să-și maghiarizeze numele în »Burgya Szilárdialva«. Mai rar o idee atât de norocoasă. Priipeții anume sunt o comună de băiași — lucrători sub pământ, prin întunec...

Auroră boreală. O splendidă auroră boreală s'a putut vedea Duminecă la Stockholm. Curentele magnetice au pricinuit deranjări mari și întreruperi telegrafice și telefonice.

Concursuri de aeroplane. La Berlin, săptămâna de întreceri cu aeroplane a început ieri. Printre aviatori sunt și francezii Blierot și Leblanc. Leblanc, zburând cu un aparat Blierot a căzut din cauza unei opriri a motorului. A scăpat însă neatinș. Tot ieri a început și la Paris concursul pentru zborul pe o mai mare distanță cu balcanele. Se va decerne marea premiu al aeroclubului francez, 21 balcaneau luat parte la concurs. Timpul este ploios și suflă un vânt de nordvest destul de puternic.

Tragedia unui balon. Balonul militar »Republique« s'a înălțat Sâmbătă dimineața la oarele 6.50 minute din localitatea Rosier. În noaptea se afla: căpitanul Marechal, locotenentul Chamre și mecanicii Vinț și Reaux. Balonul s'a urcat imediat la o înălțime de 150 metri și a luat direcția spre Paris. La Nevers urma să se facă un popas. Când balonul ajunse la Treveul, s'a desprins un propulsor și a rupt învelişul balonului, care a căzut la pământ. Trei pasagerii au murit pe loc, locotenentul după cinci minute. Prefectul departamentului a plecat imediat la fața locului și a avizat pe ministrul președinte, care la rândul lui a raportat cazul președintelui Fallieres. Președintele republicii se afla în acel moment la expoziția aeronautică. Ministrul de război a delegat pe generalul Roauet și pe comandantul Halley să ancheteze cazul la fața locului. Populația din Paris e deprimată din cauza acestei nenorociri. Victimele au fost transportate la Moulin. Un detașament din genia lucrează la strângerea rămășițelor balonului. Ziarele franceze scriu despre a

ceasta nenorocire ca despre o »catastrofă națională«. Împăratul Wilhelm și Suvranul nostru și-au exprimat condolențele. Victimele au fost decorate cu medalia legiunii de onoare și li se va ridica o statuie.

Se cere o nouă lămurire.

În afacerea cassării remunerației catechetilor dela școalele susținute din fondul fostului regiment român I. de graniță, primim scrisoarea de mai jos, în care se cere comitetului administrativ o nouă lămurire. Nu înțelegem pentru ce cei vizați n'au lămurit până acuma cesiunile sulevate în ziarul nostru, cari au alarmat opinia publică. Sperăm însă că cel puțin de astădată ni se va răspunde.

Iată noua scrisoare:

Vestem, 25 Sept. 1909

Comitetul administrativ al fondului fostului reg. român I. de graniță solicitat fiind în N-rul 190 al »Gazetei« din 3 (16) Septembrie a. c. a da o »lămurire« publică în cauza remunerației cassate pentru catechizarea elevilor dela școalele fostului regiment, actualminte comunale, ne-satisficând îndatoririi sale la lămurirea cerută, se impune dela sine o a doua rugare și întrebare, căci

1. Adunarea generală în toamna trecută și-a ales în regulă prezident și membrii în comitetul de administrare,
2. Prezidentul și doi membrii aleși n'au obținut aprobarea ministerială, ergo, au fost respinși,
3. Comitetul adm. actualminte funcționează în mod provizor,
4. Ca administrația fondului să-și aibă organizația sa legală — mai întreb: Nu ar fi la loc și conșult a se conchema o adunare extraordinară a reprezentanților grănițeri în scopul de a se constitui din nou cu persoane acreditate din sânul lor, pentru ca starea abnormală de azi să înceteze și administrarea fondului să-și reieie mersul regulat administrativ?

Ioan Papiu
paroh.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 28 Sept. Eri seara au avut loc, pe străzile orașului, mari demonstrațiuni socialiste pentru votul universal și contra guvernului coaliției. Peste 300 polițiști au atacat pe socialiști, rânind pe mulți din ei și dintre trecători. În cafeneaua Meteor a avut loc o adevărată luptă între socialiști, detectivi și polițiști. Răniți au fost pe ambele părți.

Budapesta, 28 Septembrie. Ședințele au fost amânate până la 15 Octomvrie.

POȘTA REDACȚIUNEI.

Brașov. Vă rugăm să nu insistați deocamdată, ca să publicăm articolul d-voastră în cesiunea abuzurilor regretabile descoperite la administrația băilor eforiei române din loc. Precum suntem informați se vor întruși zilele aceste eforia și delegațiunile școlare, cari foruri își vor spune cuvântul și despre cari credem, că vor ști să salveze și asigure interesele materiale ale școalelor noastre. În caz contrar puteți reveni.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Râm.

Redactor respons.: Victor Branicea.

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena

Consult a țiu n i

cu celebritățile medicale, cu specialiștii de la facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

Să capetă pretutindeni

Kalodont

Cremă de dinți indispensabilă
conservă dinți curați, albi și sănătoși

Grand Circus Frații Villand

sosește în 29 Septembrie la 10 oare a. m. cu tren separat, care constă din 22 Vagoane la Brașov, și dă în aceeași zi la 8 oare seara o reprezentatie de deschidere. Amănunte pe afișuri.

La tipografia și librăria A. Mureșianu

se pot procura următoarele:

	C. b.
Ivanovici: Valurile Dun. Vals . . .	—36
Păba F. C.: Potpouriu din melodii națion. rom.	—70
" Concordia Vals	—50
" Victoria-Quadril	—40
" Harmonia-Quadril	—40
Forumbescu: Baladă pentru violină 2 cu acompaniament de pian	1.—
" Potpouriu din opereta " Craiu nou"	50
" Uvertură din opereta " Craiu nou"	2.—
Nr. 1: "Deșteptă-te Române".	
Nr. 2: "Luna dorme".	
Nr. 3: "A oleo!"	
Nr. 4: "Suspine crude".	
Nr. 5: "Cât te-am iubit".	
Nr. 6: "Călugărul din vechiul schit".	
Nr. 7: "Pentru tine Iano".	
Nr. 8: "Două fete spală lână".	
Nr. 9: "Ce te legeni codrule".	
Nr. 10: "Steluța".	
Nr. 11: "Cucuruz cu frunza'n sus".	
Nr. 12: "Fetișo din acel sat".	
Nr. 13: "Popa țice că nu bea".	
Nr. 14: "Inimiara mea".	
Nr. 15: "Am un leu și vrășușe-l beau".	
Nr. 16: "Pasăre gabină'n cioc".	
Nr. 17: "Imnul regal român".	
Nr. 18: "Cântul gintei latine".	
Nr. 19: "Tricolorul. Imn patriotic".	
Nr. 20: "Steagul nostru. Imn patriotic".	
Nr. 21: "Mama lui Ștefan cel mare".	
Nr. 22: "Domnul Tudor, cântec național".	
- Fiecare număr 20 bani.

Biblioteca populară „Minerva”.

- Nr. 1, 2 și 3: „Istoria populară a Românilor”
 Nr. 4: „Cântarea României”.
 Nr. 5: „Istoria populară a Literaturii Române”.
 Nr. 6: „Revoluția lui Tudor Vladimirescu”.
 Nr. 7: „Pierderea Basarabiei”.
 Nr. 8: „Unirea principatelor și domnia lui Cuza”.
 Nr. 9: „Mihail Cogălniceanu”.
 Nr. 10: „Vasile Alexandri”.
 Nr. 11: „Ștefan cel mare”.
 Nr. 12—13: „Mihail Viteazul”.
 Nr. 15: „Răpirea Bucovinei”.
 Nr. 16: „Cum să ne crescem copiii”.
 Nr. 17: „Păstrarea sănătății”.
 Nr. 18: „Ce să cetim”.
 Nr. 19: „10 Maiu”.
 Nr. 20, 21 și 22: „Războiul Românilor pentru neamul nostru”.
 Nr. 23: „Veniamin Costachi”.
 Nr. 24: „Arta metrică”.

Prețul fiecărui număr 15 bani.

Cursul la bursa din Viena

Din 27 September a. 1909

Renta ung. de aur 4%	113 05
Renta de aur ung. 4%	91 05
Imp. câșt. ter. ung. în aur 3 1/2%	82 20
Imp. câșt. fer. ung. în argint 4%	81 70
Bonuri rurale croate-slavoane	94 —
Imp. ung. cu premii	209 —
Le suri pentru reg. Tisei și Seghedin	147.50
Renta de hârie austr. 4 1/2%	94 90
Renta de argint austr. 4 1/2%	94 85
Renta de aur austr. 4%	116 80
Renta de aur austr. 4%	94 95
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	84.50
Losiri din 1860	164. —
Acțiunile Băncii ung. de credit 176	176 —
Acțiunile Băncii austr. de credit 773 25	773 25
Acțiunile Băncii austro-ung.	664 —
Napoleonori	9. 0
Mărci imperiale germane	17.50
London vista	239 82
Paris vista	95. 45
Neto italiane	95. —

Cursul pieței 5

Din 28 September n. 1909

Banote rom. Camp. 19 —	Vend. 9.06
Argint român 18 80	19. —
Lire turcesci 21 50	21.60
Scris. fond. Adina 5% 100 —	11. —
Scris. București 153.15	2.56
Scris. ondoari 1004	19. 2
Scris. Sibiu 1120	11.40
Scris. Giurgiu 117. —	17.50

De vânzare
VILA ANA în Noa
 se vinde din mână liberă.
 Informații se pot lua dela D-1
Jul. Töpfner, Brașovul-vechiu, Strada Lungă Nr. 31. (7841-8.)

HIRDETMEŊY.

A fehértemplomi kir. törvényszék mint esődbizóság a Comora fegy-egylet szászkabányai szövetkezet esődügyében a szövetkezet képviselősege által az 1881: XVII. tozikk. 257. §. 2 bekezdése értelmében bemutatott járulék kimutatás feletti észrevételek megtételére a 258. §. értelmében határnapul 1909. évi Október hó 8 napjának d. e. 9 óráját a kir. törvényszék első (1. emelet 9) kitzúta a mely tárgyalásra a szövetkezet tagjait ezen hirdetmény utján azzal idézi meg, hogy a járulékkimutatást a szövetkezet igazgatóság nál (Kirilla Jusztin, szászkabányai lakosul) vagy a kir. törvényszék esődbiztosánál is megtekinthetik.

Fehértemplom, 1909. szeptember hó 22 napján

Virág, elnök. **Horváth Sándor, t. jegyző.** (786,1-1.)

De vânzare
 1 Garnitură de Salon, 2 dormitoare, Mese, Lămpi, Saltele. Paturi de fer, Perdele, și diferite alte obiecte de casă.

VILA MÜLLER,
 Curmătură Nr. 7/A.
 (785,1-1.)

„TIMIȘANA”,
 institut de credit și economii,
 Timișoara.

Concurs.

Se caută un funcționar de bancă cu pregătire teoretică și praxă bună, care posedă perfect limba română, maghiară și germană.

Reflectanții au să comunice pretenșiunile lor de salariu, să dovedească cu documente recerințele de mai sus, iar cererile astfel instruite și scrise cu mâna proprie în toate trei limbile să le înainteze până la 15 Octombrie a. c. la

DIRECȚIUNEA
 institutului de credit și economii „Timișana”, Temesvár-Timișoara.
 (781 2-2)

Un învățacel de prăvălie din casă bună care a absolvat una sau două clase gimnaziale sau civile se primește imediat în prăvălia cu mărfuri mixte a subscrișilor

B. Popovits și fii,
 în Hatex.
 (787,1-3)

In-
 dispensabil pentru
DAME
 Cel mai bun cosmetic
Crema MARGIT a lui Földe's

departează după câte va zile pistrii, pete de ficat, sgrăbunțe și alte necurățenii de piele. Netezește încrețiturile și face obrazul alb, fresc și juvenil. Prețul unui borcan mic 1 cor., mare 2 cor.
ARTICOLE SPECIALE de TOALETĂ: Pudra Margit 1 cor. 20 b., Săpun Margit 70 b.; Pasta de dinți Margit 1 cor.; Apă de obraz Margit 1 coroană. — Trimite cu rambursă sau primind prețul. Producentul: **CLELENS v. FÖLDES,** farmacist în ARAD.

Se capătă în toate farmaciile.
 Deposit principal în Brașov: Julius Hornung, Emil Jekeliu
 Fr. Kelemen, V. Klein, B. Kugler, Lang & Theil,
 droguerie; E. Neustädter, H. Oberth, V. Roth,
 Fr. Steiner, Teutsch & Tartler, ro-
 garie. Sighișoara: A. V. Lin-
 gner, farmacie.

De vânzare.
 O Librărie bine cercetată și o Tipografie, care înainte a fost proprietatea unui Român, într'un oraș mai mare din provincie, unde e gimnaziu, 2 școli civile de fete și mai multe școli confesionale, sunt de vânzare în condițiuni foarte favorabile. Unui Român i-ar aduce un câștig bun.

Weinberger Miklos,
 Beiuș, Piața mare.
 (783,2-5.)

SĂNĂTATEA
 este cea mai scumpă binefacere pentru Dame, se poate conserva și cultiva folosind
CORSET GRADEFRONT
 care este comod și modern.
 se capătă după măsură sau gata numai în
MAGAZINUL
Mme B. GOLDSTEIN,
 Confectionare de corsete specialitate
BRAȘOV, Strada Vămei Nr. 21

TIPOGRAFIA
A. Mureșianu
 Brașov, Târgul Unului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădit cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a putea executa orice comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.	REGISTRE ȘI INPRIMATE pentru toată specia de serviciuri.
PĂRȚI DE ȘTIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE	BILANȚURI.
STATUTE.	<i>Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.</i>
FOI PERIODICE.	<i>Coverta în lăcă mărimea.</i>
BILETE DE VISITĂ DIVERSE FORMATE	TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE de HOTELURI și RESTAURANTE.
PROGRAME ELEGANTE.	PREȚUR-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI IN COLORI.	BILETE DE INMORMENTARI.
ANUNȚURI.	

Comandele eventuale se primesc în biroul tipografiei, Brașov Târgul Unului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la
Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

Gazeta Transilvaniei cu numărul a 10 fier se vinde la zaraful Dumitru Pop, la truangeria de pe par ul Rudlof și la Eremias Nepoși.